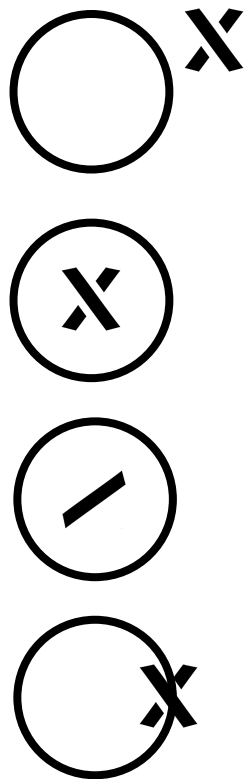

EXPLORATÍV/TDK/2024

TDK az Exploratív Építészeti Tanszéken

Témakörök 2024.

Extramuros – 8 hónap alatt világ körül //////////////////////////////////////

Intramuros – Hazai&kézműves //////////////////////////////////////

Superspace – Térjátékok másképpen //////////////////////////////////////

Brutál Magyar! – Magyar brutalizmus //////////////////////////////////////

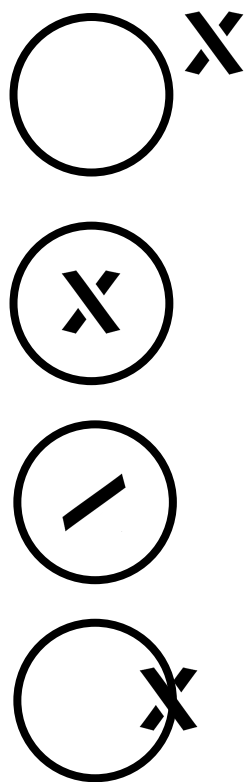

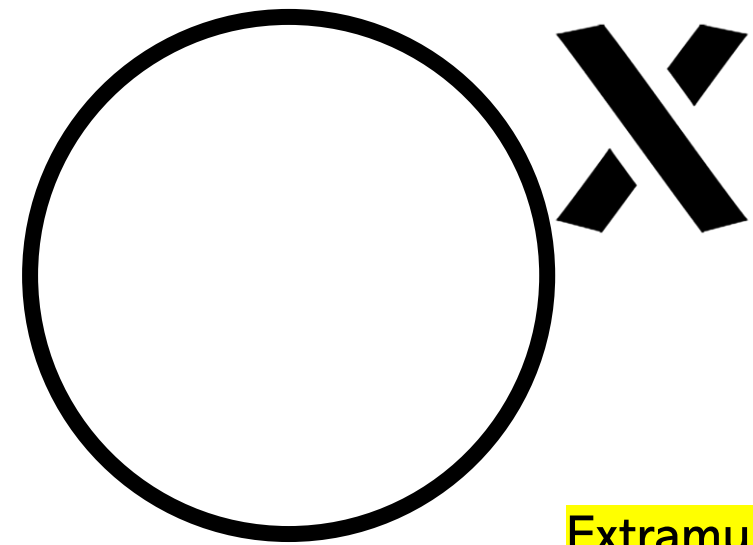
TDK az Exploratív Építészeti Tanszéken

Jelentkezés az alábbi form kitöltésével lehetséges:

<https://tinyurl.com/mt5m5ke2>

Extramuros – 8 hónap alatt világ körül //////////////////////////////////////

Brand New Baris //////////////////////////////////////
Partnerek: American University in Cairo
Hassan Fathy Survey Mission in Egypt (az Exploratív Építészeti Tanszék expedíciója)

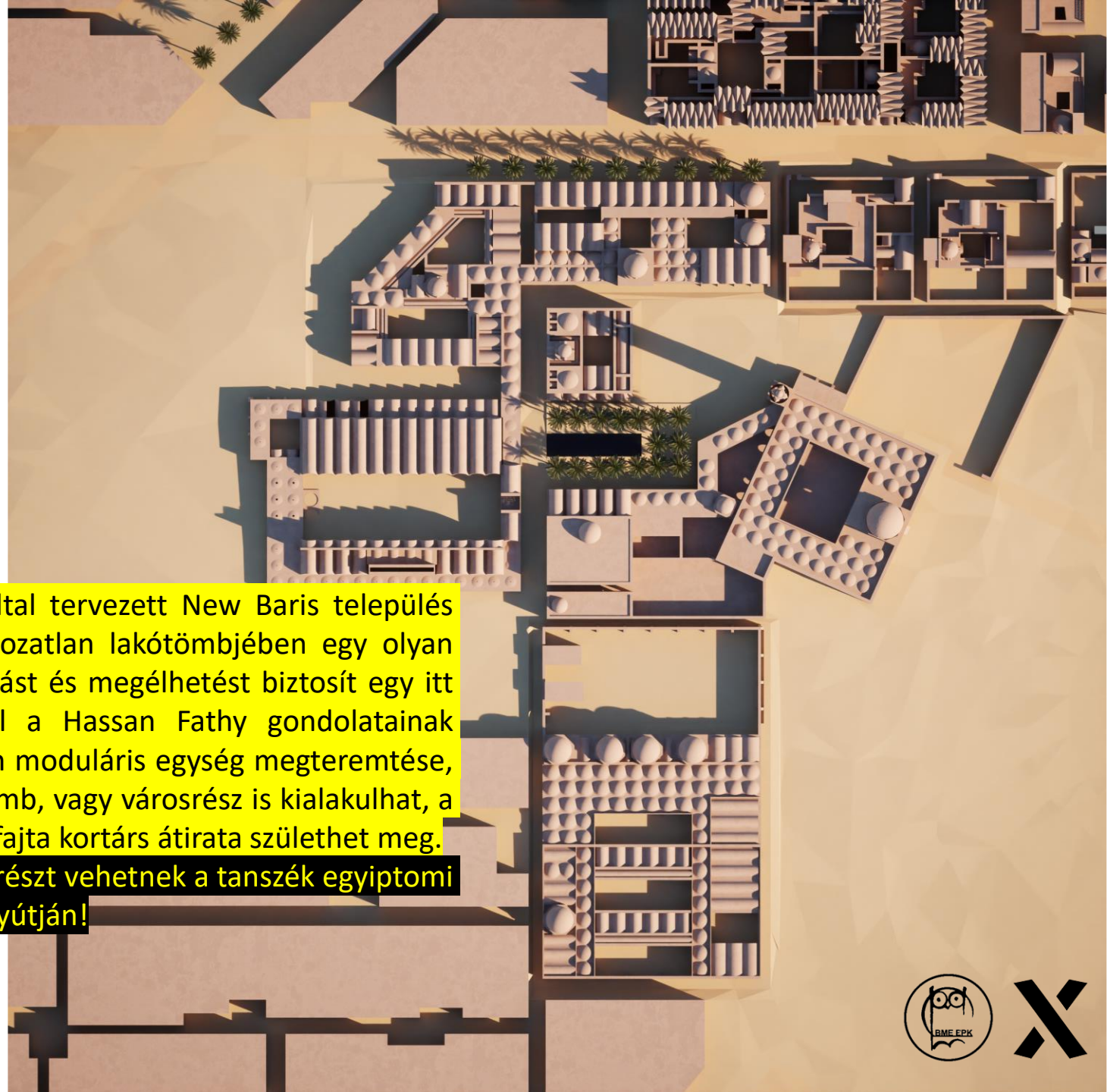

Feladat:

Tervezendő a Hassan Fathy által tervezett New Baris település valamely tervszinten is kidolgozatlan lakótömbjében egy olyan minta lakóegység, mely lakhatást és megélhetést biztosít egy itt élő egyiptomi családnak. Cél a Hassan Fathy gondolatainak egyfajta továbbírása, egy olyan moduláris egység megteremtése, melyet sokszorozva egy lakótömb, vagy városrész is kialakulhat, a történeti arab városszövet egyfajta kortárs átírata születhet meg.

Extra: a legjobb tervek alkotói részt vehetnek a tanszék egyiptomi terepkutatásában és tanulmányútján!

Háttér:

A sivatag meghódítása, emberek számára lakhatóvá tétele mindig is foglalkoztatta az emberiséget.

1963-ban a Kharga Oázistól 60 km-re délre nagy mennyiségű vizet fedeztek fel a sivatagi homok alatt, mely a becslések szerint akár 1000 hektár földterület folyamatos öntözésére is alkalmas. Mindez arra készítette az egyiptomi politikai vezetést, hogy egy mezőgazdasági termést folytató közösséget hozzon létre a sivatagban. Egy mindentől távoli sivatagi helyszínen, nagyjából Egyiptom földrajzi középpontjába kellett települést tervezni 250 családnak, mely fele mezőgazdasági termelést folytatott volna, másik fele pedig a település működését biztosította volna. A korábbi, hasonló körülmények között szerzett tapasztalatai és az általa alkalmazott olcsó építési technika alapján Hassan Fathyt választották a projekt tervezőjének. Ellentétben azonban New Gourna-i tapasztalataival, ahol megismerhette az embereket és közösséget, akinek tervezett, itt egy teljesen új léptékkal találkozott. Ahogy ő maga fogalmazott: „Baris egy érdekes probléma volt, ahol egy közösség minden részét meg kellett teremtenem, a lehető legtökéletesebb módon biztosítani az itt élő emberek együttélését úgy, hogy nem is ismertem őket. Minden, ami rendelkezésemre állt csupán demográfiai, földrajzi és éghajlati adatok voltak.”

Fathy a régió építészetét és éghajlatát tanulmányozva alakította ki az új város alapvetéseit. Megvizsgálta a közeli Bagawat nekropolisz történeti romjait, illetve a közeli Kharga oázisban lévő falvakat, az ott felhasznált építőanyagokat, az utcák szélességét, a házak tájolását, melyek kialakítások mind lehetővé tették a sivatagi lakhatást az ember számára.

Az építkezést 1964-ben kezdték el, de 1967-ben le is álltak, többek között az Izrael és Egyiptom közötti háború miatt. Csupán néhány épület készült el a Fathy által tervezett városból.

Az elmúlt évtizedek demográfiai robbanásának következményeként Egyiptom lakossága elérte a 110 millió főt egy nagyjából Dunántúl méretű művelhető területen.

Demográfiai és klimatikus okok miatt napjainkra a téma, a sivatag benépesítése újra aktuálissá vált, nemcsak Egyiptomban, de a teljes Közel-keleten.

Program:

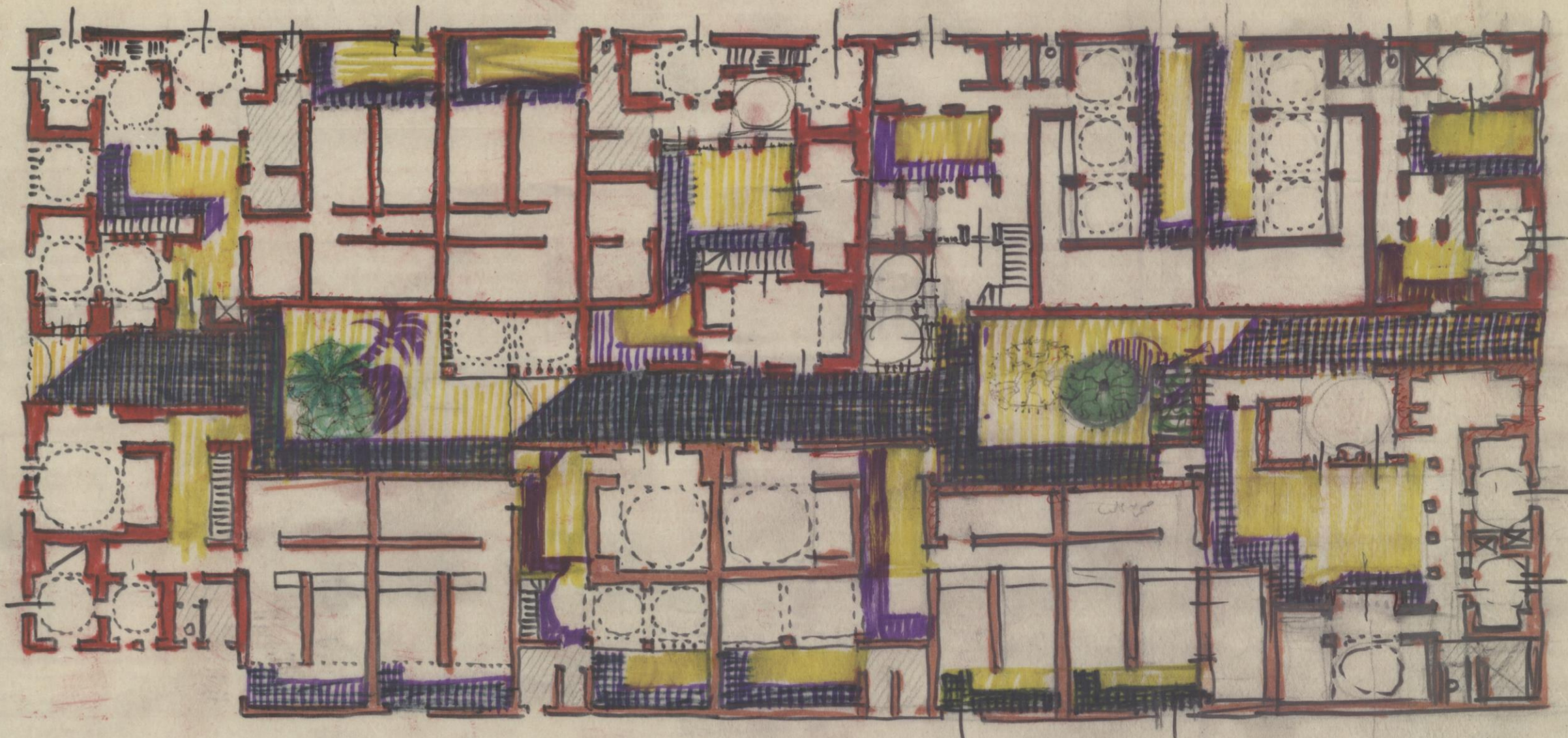
Hogyan lehet élhetővé, lakhatóvá tenni a sivatagot a ma embere számára?

Mi a helyes, fenntartható, kortárs megközelítés, mi a jövő? Tükörburkolatú okos városok létrehozásával válhat a sivatag lakóhellyé, vagy a hagyományos szerkezetek hasznosításával érhetjük el azt a komfortot, amit a ma embere megkíván?

Tervezendő a Hassan Fathy által tervezett New Baris település valamely tervszinten is kidolgozatlan lakótömbjében egy olyan minta lakóegység, mely lakhatást és megélhetést biztosít egy itt élő egyiptomi családnak. Cél a Hassan Fathy-féle gondolatok egyfajta tovább írása, egy olyan moduláris egység megteremtése, melyet sokszorozva egy lakótömb, vagy városrész is kialakulhat, a történeti arab városszövet egyfajta kortárs átírata születhet meg.

Az építészeti koncepció legyen figyelemmel az éghajlati, földrajzi adottságokra, a család, a közösség igényeire, legyen fenntartható, élhető.

S65-04A510 W 07-3/4

PP-CB-B4

2000
11/21/01
Dr. [unclear]

BasicNeed – Szanitációs pontok Kenyában és Ghánában //////////////////////////////////////

Partner: Magyar Máltai Szeretetszolgálat/

Hungary Helps Program

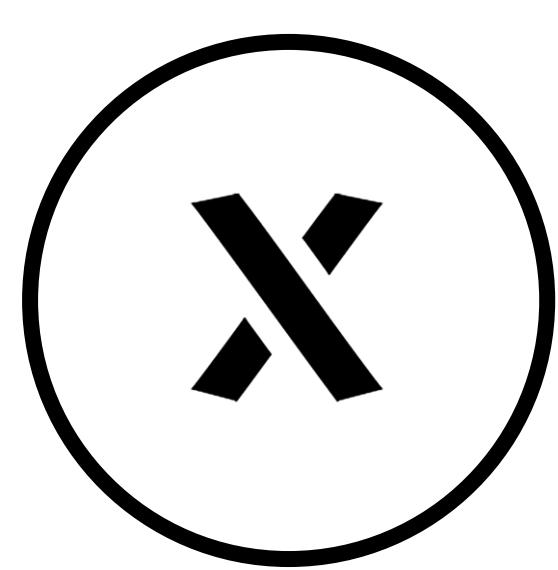
Feladat:

Krízisterületekre szanitációs pontok tervezése (cca. 30-60 m²): vízvételi, tisztálkodási lehetőségek, alapvető orvosi ellátást biztosító helyiségek, továbbá speciális, az adott helyhez kötődő funkciók elhelyezése konkrét helyszínekre Kenyában és Ghánában (pl. áramvételi pont, gyógyszerkiszállító drónállomás, közösségi kert stb.)

Extra: a legsikeresebb projektek megvalósulhatnak!

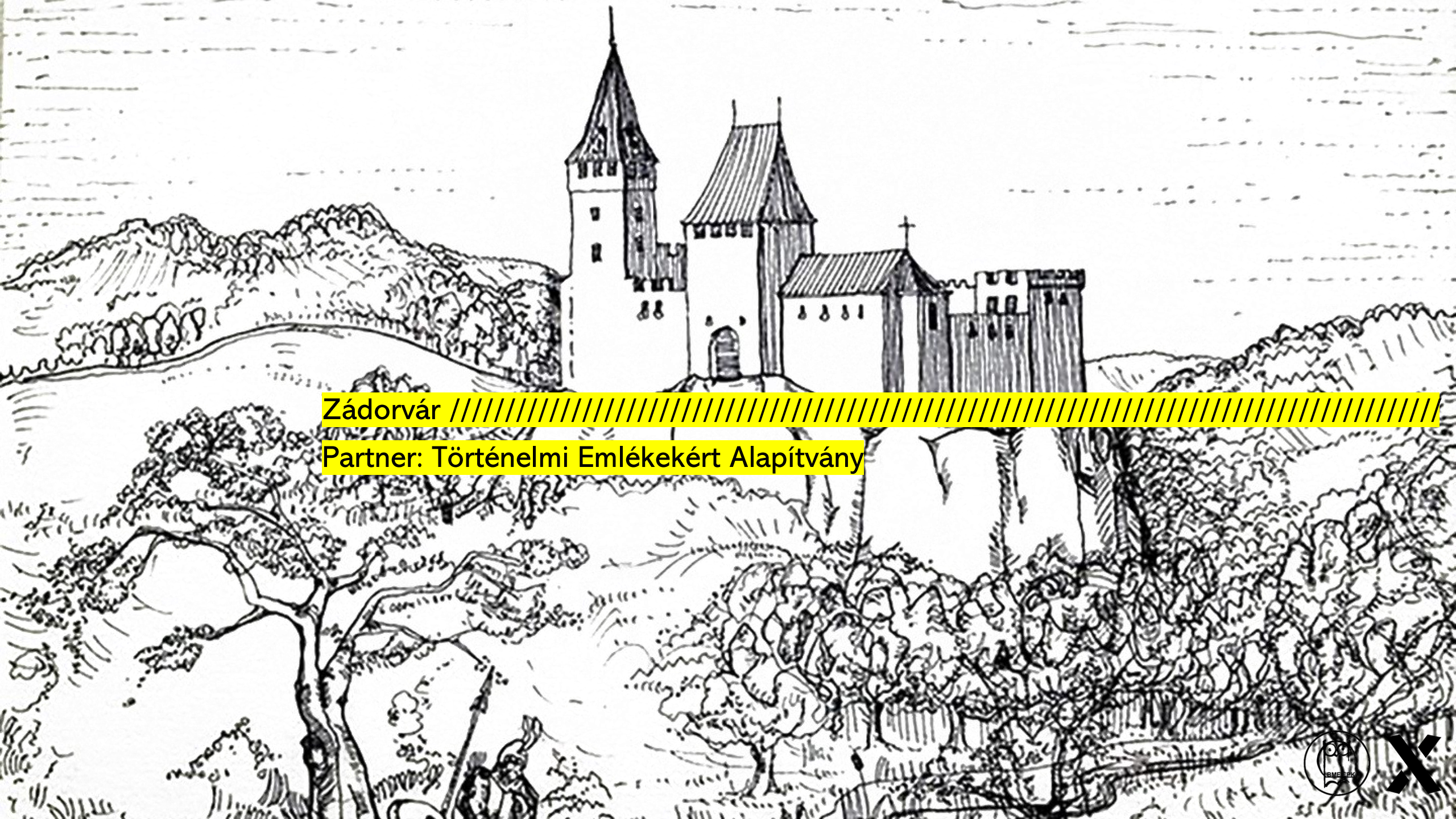

Intramuros – Hazai&kézműves //////////////////////////////////////

Zádorvár //////////////////////////////////////

Partner: Történelmi Emlékekért Alapítvány

Feladat:

Tervezendő egy olyan új együttes, amely kiszolgálja a mindennapi kirándulóforgalmat, az egyes rendezvények helyszínéül, háttéréül szolgál, valamint információsponként is működik.

A tervezett új együttes kialakításakor a fentiek mellett a tervezők szabad belátásra bízva új funkciók, funkcionális egységek javasolhatók úgy mint színpadként, napozóként működő lelátó vagy dobogó, a helyszínen talált nagyméretű faragott kövek elhelyezésére szolgáló kőtár stb.

Extra: a kiválasztott TDK munkák az Alapítvány különdíjában részesülnek és 2025 nyarán építőtábor keretében megvalósulhatnak!

Háttér:

A vár területén a legkorábbi leletek a neolitikumból származnak, a 2018-as ásatás során addig ismeretlen, 5-7 ezer éves műhelytelepet azonosítottak.

A vár középkori története a 14. század végén kezdődik, amikor először a Himfy, majd később a Vezsenyi család kezd építkezésekre a területen. A vár mai formáját a Vezsenyiek építkezéseinek köszönhetően nyerte, azonban két évvel a munkák megkezdése után birtokvita robbant ki a Veszprémi Káptalan és a főúri család között ami miatt később a várat félbehagyták. A vár sorsa ettől kezdve homályos, a Vezsenyi család kihalása után a kincstárra szállt. Az építkezések hivatalosan sosem folytatódtak, Mátyás halálát követően lázadó cseh huszita zsoldosok vették birtokba, később pedig a környéket fosztogató martalócok búvóhelye volt, amíg a végül a helyi lakosság nyomására a nagyvázsonyi kapitány a rablófészket felszámolta, az életben maradt martalócokat pedig kivégezték.

A vár a végvárrendszernek nem volt része, hadieseményről ebből a korból nincs információnk.

A 17. századtól kezdve a vár és környéke Nagyvázsonnyal együtt a Zichy család birtokába kerül és egészen az 1949-es birtokfosztásig az ő tulajdonukban marad. 1958-tól műemlék, 1991-ben egy birtokcserével Barnagtól Pécsely tulajdonába kerül, tulajdonosa a mai napig Pécsely Község Önkormányzata.

A vár legújabb kori története 2016-ban kezdődött, amikor az önkormányzat a vár vagyonkezelési jogait a Történelmi Emlékekért Alapítvány részére átadta. A várat azóta az alapítvány kezeli és magánadományokból, közösségi finanszírozásból fejleszti. A terület megtisztításával lehetőség nyílt arra, hogy a vár szervezett rendezvényeknek, programoknak adjon helyet, amelyek közül a legfontosabb a minden év szeptember elején megtartott Középkori forgatag és várnap.

Az elmúlt években számos felmérés, kutatás és ásatás zajlott és elindult a vár hosszútávú fejlesztésének, helyreállításának és hasznosításának koncepciótervezése. Ennek első lépéseként 2023 őszén látványos állagmegóvási munkálatok kezdődtek, melyek 2024 tavaszán készülnek el, miközben zajlik az állagmegóvás második ütemének örökségvédelmi engedélyeztetési folyamata.

A tervezési feladat célja, hogy a várban megnövekedett turistaforgalom és különböző rendezvények kiszolgálására mára alkalmatlan, elhasznált és emiatt esztétikailag is méltatlan meglévő pihenő és infópont együttest felszámolva olyan új, a jelenlegi használati igényekre jobban reflektáló de a jövőbeli hasznosításhoz is igazodó új együttes készüljön ami méltó a vár múltjához és épített, valamint természeti környezetének értékéhez.

További infó: <https://www.zadorvar.hu/> <https://www.facebook.com/zadorvar>

Program:

Tervezendő egy olyan új együttes, amely kiszolgálja a mindennapi kirándulóforgalmat, az egyes rendezvények helyszínéül, háttéréül szolgál, valamint információsponként is működik.

- A jelenlegi infrastruktúra egy esővédő menedékből, egy tűzrakóból és az évek alatt egyesével összegyűlt információs táblákból áll. Ezek külön-külön, bármiféle egységes elhelyezésbeli vagy vizuális koncepció nélkül lettek kialakítva így mindegyik eleme elbontható, azonban a meglévő funkcióknak az új együttesben is meg kell maradniuk.
- A tervezett új együttes kialakításakor a fentiek mellett a tervezők szabad belátásra bízva új funkciók, funkcionális egységek javasolhatók úgy mint színpadként, napozóként működő lelátó vagy dobogó, a helyszínen talált nagyméretű faragott kövek elhelyezésére szolgáló kőtár stb.
- Kiemelendő azonban, hogy a területen (a korábbi üzemeltetési tapasztalatokra támaszkodva) nem helyezhető el wc, szemetes vagy zárt tároló egység, amely sajnos egy ennyire kitett helyen potenciális célpontja bármilyen erőszakos behatolásnak, rongálásnak.
- Az új együttes a várudvar bármely területén szabadon elhelyezhető úgy, hogy a vár déli oldalán található palotaszárnyat, kaputornyot valamint a délnyugati saroktoronyt és a hozzá kapcsolódó déli falszakaszt érintő jelenlegi és jövőbeli munkákat nem akadályozhatja. Az új együttes nem helyezhető a palotaszárny, a kaputorony és a délnyugati saroktorony területén belülré.
- A tervezett együttes formálása, mérete és anyaghasználata a tervezők szabad döntésére van bízva.

Mivel a kiírás valós tervezési feladathoz kapcsolódik, így a várat kezelő Történelmi Emlékekért Alapítvány szándéka, hogy a TDK-ra készült munkák egyikét (esetlegesen továbbtervezve), vagy több koncepcióból válogatva a résztvevő szerzők bevonásával készített tervet meg is valósítsa 2025 nyarán. Mivel az Alapítvány a vár fenntartását és így az új pihenő-infopont kivitelezését is saját forrásaiból, közösségi finanszírozással valósítja meg így nem kötelező, de ajánlott a tervekhez egy egyszerű, alapvető tételekre bontott költségvetést is javasolni.

Szándékaink szerint a továbbtervezésre kiválasztott terv (vagy tervek) szerzői a vár fejlesztésének terveit készítő építészek vezetésével 2025 első felében elkészítik az új együttes kivitelezésre alkalmas terveit, amit 2025 nyarán hallgatókkal és önkéntesekkel közösen egy építőtábor keretében valósítunk majd meg.

Ütemezés:

2024 április – TDK témahirdetés

2024 nyár – helyszínbejárás, workshop (1-2 napos, érdeklődés függvényében pontosítva)

2024 szeptember 14. – Középkori forgatag és várnapi (a hosszútávú fejlesztési koncepció nyilvános bemutatója, ajánlott rendezvény)

2024 szeptember – végleges jelentkezés

2024 november – TDK konferencia

2025 tavasz – továbbtervezés (tervezési gyakorlatnak elfogadható)

2025 nyár – kivitelezés (építőtábor keretében)

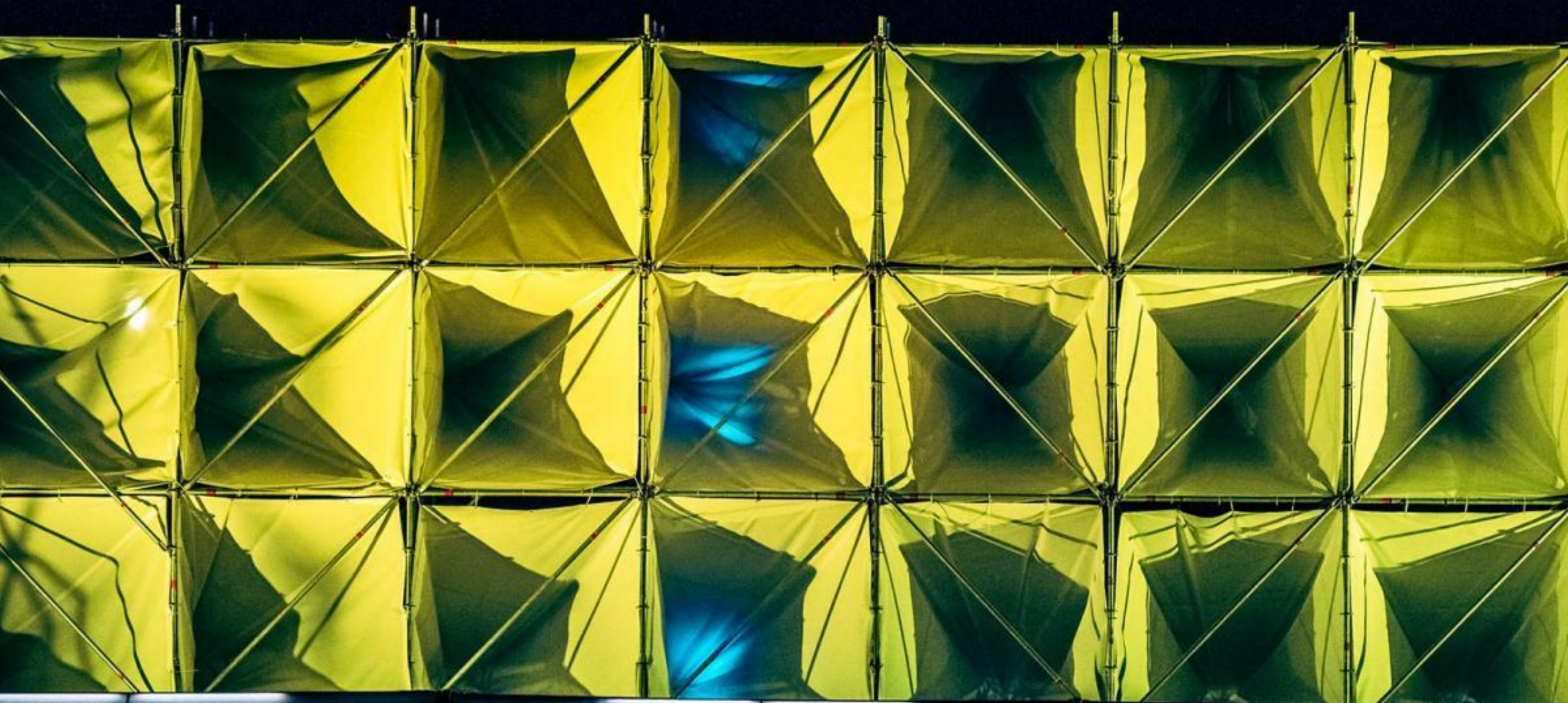

FABRIC //////////////////////////////////////

Partner: Sziget

Feladat:

A fesztivál hatalmas tömegeket mozgat, és 0-24-es programkínálattal bír, így az elvonulás-megpihenés igénye folyamatosan jelen van. A zaj-tompítás, kényelmes leülési lehetőség, árnyékolás és mobilis takarás elsődleges szempontok a pihenőterek kialakításában. Mivel a pihenőzónákat jellemzően a füves területeken telepítik, így a nyom-nélküli eltüntethetőség kiemelten fontos.

Extra: legsikeresebb munkák megvalósulhatnak, a győztes csapat fesztiválbelépőt nyerhet!

Háttér:

FABRIC (angol)

Szövet, anyag, szerkezet, textúra.

FABRIKÁL (magyar; bizalmas, tréfás v. gúnyos)

Hosszas, aprólékos munkával, gyakran csupán szórakozásból összeállít, szerkeszt, készít; eszkábál.

Az anyagismeret fundamentális része az értő tervezésnek. Az anyag tapintása, a szerkezeti tulajdonságai, ellenállóképessége, élettartama nagyban befolyásolják a felhasználhatóságát. Ezeknek a tulajdonságoknak a mélyebb megismerése tudatosabb használathoz vezet, ami a fenntarthatóságról való gondolkodás első lépése. Ezért az immár másodszer meghirdetett anyagalapú tervezésre épülő szekciónkban idén a textil, mint téralkotó anyag kerül a fókuszba.

Bár a hagyományos házépítésnek a textil csupán másodlagos építőanyaga, az ideiglenes építészetben annál nagyobb jelentőséggel bír. Lepel, függöny, ernyő és szőttes hívószavak mentén sokféle használati réteggel bíró, térelhatárolásként, árnyékoló és esővédő szerkezetekként, akusztikai elválasztásként egyaránt használható anyag a textil, melynek legfontosabb tulajdonságai - könnyedség, gyors installálhatóság és változtathatóság - az időszakos használat kedvelt anyagává tették.

A fentiek nyomán a feladat egy közepes léptékű **textil térinstalláció tervezése a Sziget Fesztiválra**.

Olyan térkonstrukciós alkotás létrehozása a cél, amely a textil anyagtulajdonságaiból kiindulva annak értő és innovatív felhasználására épít, miközben illeszkedik a Sziget fesztivál hangulatába, közvetíti a fesztivál művészet iránti elkötelezettségét és figyelembe veszi a Hajógyári-sziget környezeti sajátosságait. Az alkotásnak egyúttal meg kell felelni az alapvető fenntarthatósági elvárásoknak, azaz nem lehet egyszer használatos, eldobható megoldásokat alkalmazni és fontos a szétszerelhetőség és újrahasználatosság.

Program:

Két téma köré szervezve várjuk az installációs javaslatokat:

1_BEENGEDÉS

A fesztivál egyik meghatározó pontja a megérkezés/beengedés területe. Gondolhatunk egyrészt az ikonikus K-híd dekorációjára, mely a legforgalmasabb beengedési pont, de potenciális installációs terület a beléptetés pontja, aminek a közelében a tájékozódás segítése, találkozási pont létesítése lehet szempont. Ugyanakkor a fesztiválra hajóval is lehet érkezni, ennek a bejáratnak a megjelölése is választható tervezési terület. A beengedési installáció esetében kiemelt szempont a fénykezelés nappali és éjjeli üzem esetén is.

2_CHILL-ZÓNA

A fesztivál hatalmas tömegeket mozgat, és 0-24-es programkínálattal bír, így az elvonulás-megpihenés igénye folyamatosan jelen van. A zaj-tompítás, kényelmes leülési lehetőség, árnyékolás és mobilis takarás elsődleges szempontok a pihenőterek kialakításában. Mivel a pihenőzónákat jellemzően a füves területeken telepítik, így a nyom-nélküli eltüntethetőség kiemelten fontos.

A fentiek mellett kiemelt tervezési szempontok:

- _tűzvédelem: lángmentesség és tűzbiztonság anyagválasztásban és kialakításnál is fundamentális
- _biztonság: szélterhelés figyelembe vétele, vandálbiztos kialakítás.
- _tárolhatóság, szállíthatóság és hatékony installálás
- _tisztíthatóság
- _nem lehet egyszer használatos
- _arculati elemek nem használhatóak (az évente változó megjelenés miatt)
- _környezetvédelmi terület

Az installációk alapjául szolgáló kutatási témák a teljesség igénye nélkül:

- _Szöttes, szövés, struktúra - az anyagban rejlő rend
- _Suba: textilhasználati hagyományok és építészeti vonatkozások
- _Kortárs fesztiválépítészet és textilhasználat
- _Öko-tudatosság a textilhasználatban
- _Anyagkutatások az installációs textilhasználatban

Ütemezés

2024 április – TDK témahirdetés

2024 szeptember – témaelőkészítő előadások

Az szükséges anyagismeret és installációépítési alapvetések megismeréséhez 2024 szeptemberében két előadással készülünk: **Gross András Soma vezetésével megnézzük a Medence Csoport műhelyét**, akik az elmúlt években a Fesztivál Art Zonájában több installációt megvalósítottak, **és textil anyagismereti előadást szervezünk Vereczkey Szilvia Ferenczy Noémi díjas textilművész meghívásával.**

2024 szeptember – végleges jelentkezés

2024 november – TDK konferencia

Mivel a megvalósíthatóság kiemelt szempont a tervezés során ezért a beadandó pályamunkát a terveken túl részletes makettekben kérjük bemutatni.

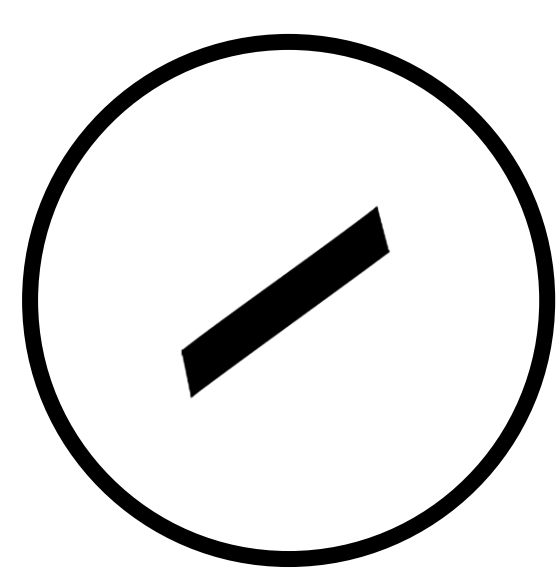
2025 tavasz – esetleges továbbtervezés

2025 nyár – esetleges megvalósítás

A Sziget Fesztivál Zrt. felajánlásából a szekciógyőztes csapat hetijegyet kap a 2025-ös Sziget Fesztiválra.

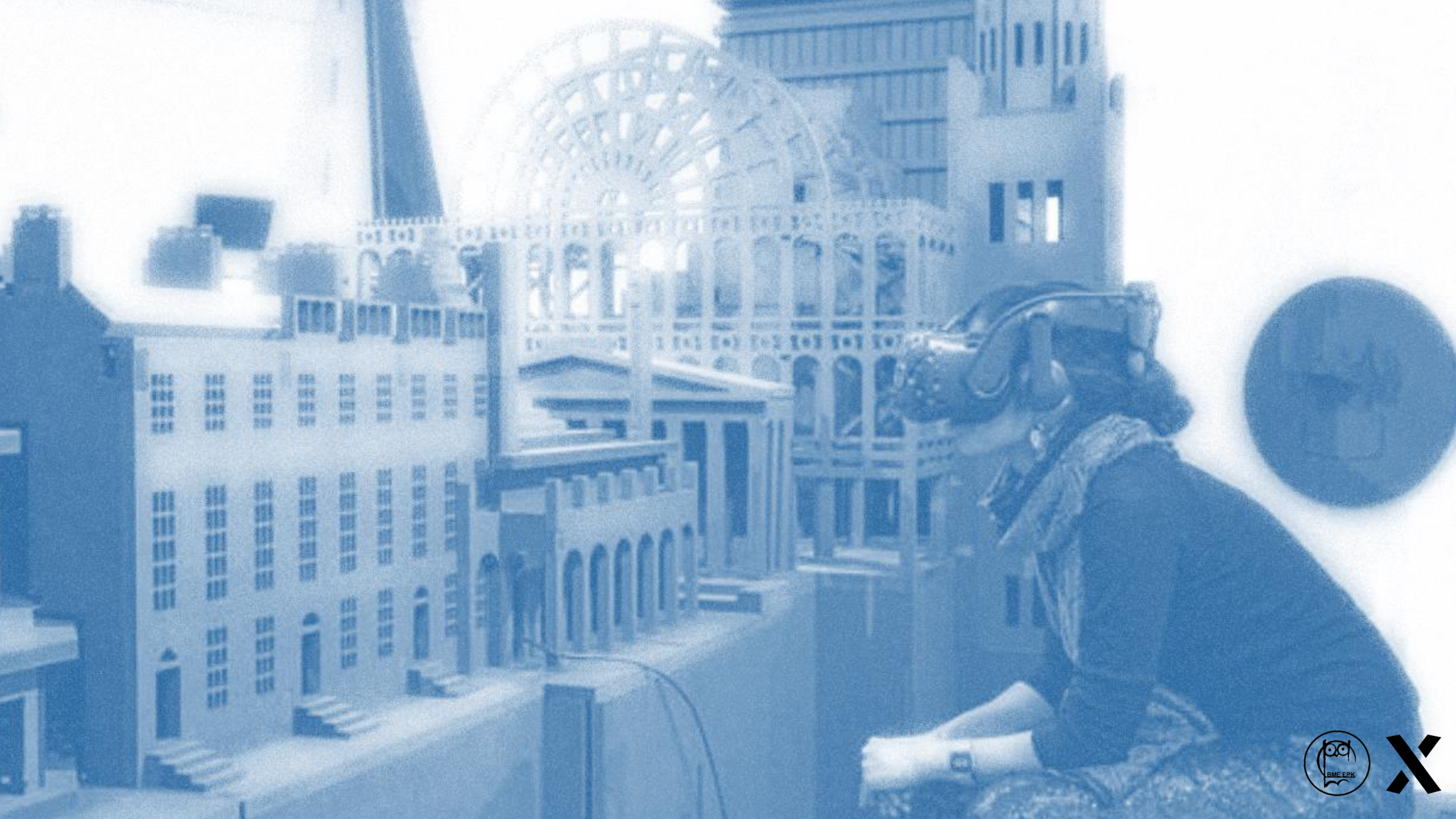
Superspace – Térjátékok másképpen //////////////////////////////////////

METAVERSUM / LOST, FORGOTTEN, FOUND and reCREATED – //////////////////////////////////////

**Partner: Magyar Építészeti Múzeum
és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ**

Feladat:

Néhány éven belül megnyílhat az új Magyar Építészeti Múzeum és Központ. A TDK munka keretében olyan elpusztult, átalakult vagy éppen soha meg nem épült épületek, építmények megidézése a cél, amelyek az új múzeumban immerzív módon bemutathatók lehetnek.

A projekt kreatív módon, kortárs eszközökkel (LiDAR, AI, METASHAPE) az archeológia tudományát is alkalmazva hoz létre izgalmas gyűjteményt.

Extra: a legsikeresebb projekteket az új múzeumban is bemutatjuk.

Superspace
Partner: Magyar Nemzeti Múzeum

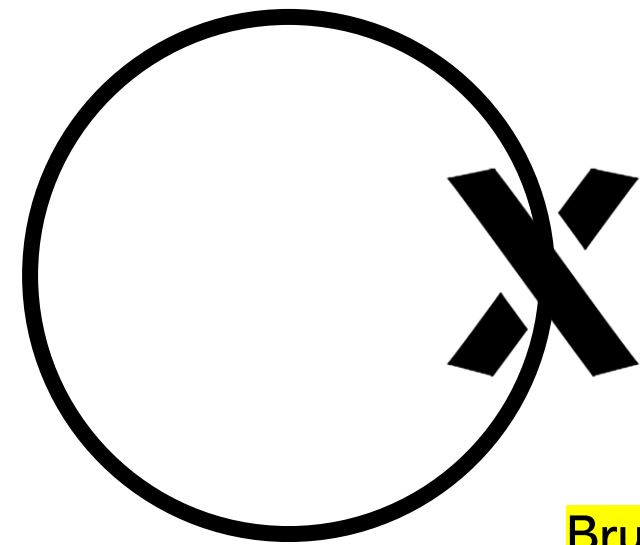
Feladat:

A Pantheon Rómában majd' két évezrede lenyűgöző mementója az emberiség építészetben kifejtett ambícióinak. Ennek megidézése a későbbi évszázadok során számos helyen bukkan fel, többek között Pollack Mihály remekműű múzeumépületének központi tereként. Ebben a térben tervezendő egy olyan terművészeti installáció, amely kortárs módon reflektál a Pantheon tér toposzának építészeti karrierjére.

Extra: a legsikeresebb projekteket installálva bemutatjuk a Magyar Nemzeti Múzeum Kupolacsarnokában

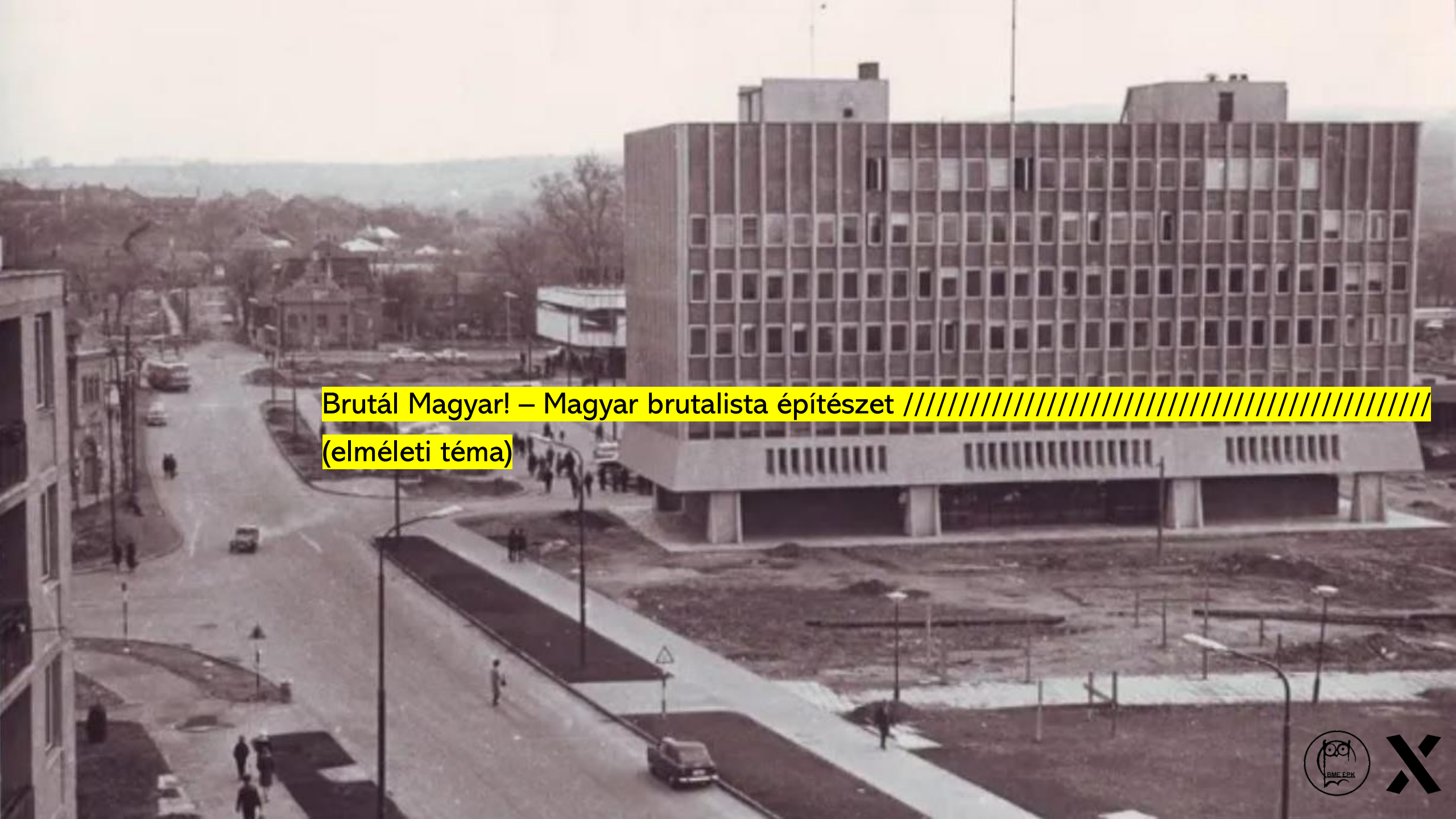

Brutál Magyar! – Magyar brutalizmus //////////////////////////////////////

Brutál Magyar! – Magyar brutalista építészet //////////////////////////////////////
(elméleti téma)

ARUHIAZ

Feladat:

A korszak még élő szereplőinek megszólaltatása, emlékeik lejegyzése (interjúk), a fellelhető írásos és tárgyi emlékek (épületek, objektumok) számbavétele és rendszerezése, fotódokumentáció készítése, majd mindezen vizsgálatok egy összegző tanulmány formájában történő közrebocsátása régi adósság rész-törlesztéséhez járulhat hozzá. Forrásigényű adalékokkal szolgálhatja, és talán új szempontokkal gyarapíthatja is a korszak még előttünk álló további kutatásának imperatívuszát.

Háttér:

Mi magyarok itt Európa közepén részesei vagyunk egy jól körülhatárolható történelmi, földrajzi, társadalmi, kulturális összefüggésrendszernek, ami folyamatosan hatással van ránk, alakít bennünket, és kölcsönhatásban áll velünk. A minket körülvevő Európa jelenségeit, megnyilvánulási formáit folyamatosan megpróbáljuk megérteni, és a mindenkori jelenünkre leképezni. A saját képünkre formálni. Anyagi erőnkkel, szellemi felkészültségünkkel hozzátenni - nota-bene még alakítani is rajta. Hallatni a saját hangunkat. Kivételes időpillanatokban, kivételes elméknek - Bartók, Lechner, Csontváry, csupán néhány kiválasztott, szemléltetésül – ez időről-időre, sikerült is. E szerencsés időpillanatokban születik újjá (újul meg) a mi európai identitásunk. De ezek a magyar hozzájárulások (Hungaricumok?) továbbra is csak a nagy egészben értelmezhetők. És ez jól is van így... Mert itt van a helyünk, ahol vagyunk!

Nincs ez másképpen az építészet terén sem – a középkortól a jelenünkig bezárólag. És itt érkezünk el a dolgozat témájául szabott időintervallumhoz, a huszadik század második felének a hatvanas és nyolcvanas évek közötti szakaszához.

A Modern mozgalom a huszadik század közepére konszolidálódott. Kezdetben elszigetelt, avantgárd törekvései nem csak a művészet, hanem a nyugati civilizáció táptalajából kinövő, egymással versengő társadalmi berendezkedések (kelet kontra nyugat, kapitalizmus kontra kommunizmus) halmazainak is meghatározó sztenderdjeivé váltak, világszerte. Alapelvei társadalmi szinten is kikristályosodtak (indusztriális társadalom). Mindez az építészetben az úgynevezett International Style égisze alatt ipari méretekben is meghatározóvá vált. Mígnem a léptékváltásból eredő, mindenre rátelepülő, mindent mást elnyomó jelenléte végezetül látványos kudarcba fulladt, hogy aztán a hetvenes-nyolcvanas évek fordulójára megérkezzen az antitézise is, a posztmodern (posztindusztriális) társadalom (és építészet), nem kisebb (utólag már jól látható) kudarccal kecsegtető korszaka...

Volt azonban egy reménykeltő időszak és egy irányzat, ami, ezt megelőzően, még a saját (modernista) rendszerén belül próbált kitörni az arctalanná és embertelenné váló, rendszerszintű modernizmus fojtogató sivárságából, és - az ipari sztenderdek megtartásával - az avantgárd ősforráshoz való visszatérés vágyával próbált meg új, kreatív energiákat felszabadítani. Ezt az irányzatot nevezzük brutalista építészetnek.

A brutalista építészet mára kultikus státuszt tudhat magáénak. Sajátos enigma, végtelenül megosztó jelenség, ami mindenkit megnyilvánulásra készítet. Cikkek és szakkönyvek sora foglalkozik a jelenséggel, intenzíven kutatják, lankadatlan serénységgel igyekeznek kimutatni máig tartó hatását - több-kevesebb eredménnyel...

Program:

A kelet-európai (volt kommunista) országok az ötvenes évek végétől sajátos önkifejezési módot találhattak a brutalista építészetben, amely felismerés minden bizonnyal a szovjet-orosz avantgárd igen erőteljes ultraradikális baloldaliságban gyökerezik. A szocreál korszaka után a Szovjetunió, Jugoszlávia, Bulgária, Csehszlovákia hivatalos (állami) építészete igen élénk ideológiai érdeklődést mutatott a régi-új esztétika iránt. Hiperaktivitása az új idők radikális, a múlttal nyíltan szakítani kívánó ideológia hatásos identitásképző erejét vélte felfedezni benne („...a múltat végképp eltörölni...”).

És mi volt a helyzet Magyarországon? Erős nyugati gyökerekkel, konzervatív beidegződésekkel, liberális elhajlásokkal? A kutatás ezt a szocreál és a posztmodern közötti időszakot és területet teszi vizsgálat tárgyává, azon belül is. A kommunizmusnak ebben a kulturális értelemben gazdag és szellemi értelemben pezsgő, ámde súlyos ellentmondásokkal terhelt időszakában – a hatvanas évek elejétől a hetvenes évek végéig. Amikor kezdetben még egy nyelvet beszélt a fiatal Makovecz Sárospatakon, Bán Nyíregyházán, Ruttkay Veszprémben és Ajkán, Virág Budapesten, Lázár és Reimholz Budapesten és Székesfehérváron. Mert volt közös nevező... De mi volt valójában ez a közös nevező? Lehet-e egyáltalán magyar brutalizmusról beszélni, és ha igen, milyen kritériumok mentén tehetjük ezt meg? Mik az ismérvei? Milyen ismert emlékei – az esztelen pusztítás túlélői - maradtak fenn, és ezek mára milyen állapotban vannak? Melyek azok, amik végleg eltűntek? Vannak-e még fölfedezésre (vagy éppen értő besorolásra) váró reprezentánsai? Lehet-e kategorizálni az épületeit, vagy akár magát a jelenséget? Vannak-e sajátosságai? És így tovább...

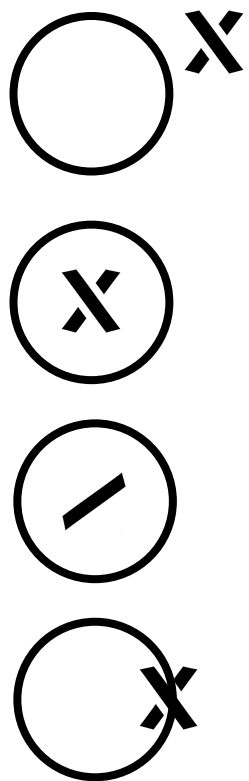
A fenti kérdések további boncolására tehetne kísérletet a kutatás. A hazai szakirodalomban és szakmai gondolkodásban a brutalizmus témakörének érdemi tárgyalásával nemigen találkozni. Nemzetközi jelenségének és jelentőségének ismerete és megértése a szakmai tudat szürke zónájában vesztegel, hazai megnyilvánulásaira pedig mintha még rá sem ismeretünk volna...

A korszak még élő szereplőinek megszólaltatása, emlékeik lejegyzése (interjúk), a fellelhető írásos és tárgyi emlékek (épületek, objektumok) számbavétele és rendszerezése, fotódokumentáció készítése, majd mindezen vizsgálatok egy összegző tanulmány formájában történő közrebocsátása régi adósság rész-törlesztéséhez járulhat hozzá. Forrásigényű adalékokkal szolgálhatja, és talán új szempontokkal gyarapíthatja is a korszak még előttünk álló további kutatásának imperatívuszát.

DOMUS ÁRUHÁZ

TDK az Exploratív Építészeti Tanszéken

További információ:

[Sági Gergely \(sagi.gergely@epk.bme.hu\)](mailto:sagi.gergely@epk.bme.hu) //////////////////////////////////////

www.explorativ.bme.hu //////////////////////////////////////

www.tdk.bme.hu //////////////////////////////////////

<https://tinyurl.com/mt5m5ke2>

